

ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ ДИЗАЙНУ І
МИСТЕЦТВ

«СТРІТ АРТ ТА ГРАФІТІ»
(осінь-зима 2025)

Викладач	Худякова А. Г. викладач кафедри «МЖ»
E-mail	khudyakovaart@gmail.com
Заняття	За розкладом, онлайн заняття у ZOOM та/або Googl Meet
Консультації	Дата проведення узгоджується з групою і повідомляється заздалегідь
Адреса	корпус 1, вул. Мистецтв 8
Телефон	096 331 90 28 — Худякова А.Г.

КОМУНІКАЦІЯ З ВИКЛАДАЧЕМ

Заняття проходять дистанційно за розкладом:

ІР23, ПАК23, Рекл23-1, Ф23-1 «СТРІТ АРТ ТА ГРАФІТІ».

ЧЕТВЕРГ 10:45-12:20,

Гр.22.2, Стріт. Графіті-САММ23, СЖ 23. «СТРІТ АРТ ТА ГРАФІТІ».

ЧЕТВЕРГ 13:00-14:35,

Комунікація із викладачем під час занять, або поза заняттями можлива у месенджерах. Поза заняттями офіційним каналом комунікації з викладачем також є електронне листування. Умови листування: 1) в *темі* листа обов'язково має бути зазначена назва дисципліни (скорочено – Композиція); 2) в полі тексту листа позначити, хто звертається – анонімні листи розглядатися не будуть; 3) файли підписувати таким чином: *прізвище_завдання*. Розширення: *текст – doc, docx, ілюстрації – jpeg, png, pdf*.

ПЕРЕДУМОВИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна має обов'язкові передумови для вивчення. При виконанні практичних завдань студенти використовують комплекс знань з фундаментальних дисциплін

«Рисунок», «Академічний живопис», «Кольорознавство», «Робота в матеріалі».

Вони дозволяють студентам орієнтуватись у питаннях початкової фахової термінології, отримати початкові навички зображення на площині форм і об'єктів.

Упродовж курсу студент отримує повну підтримку при опрацюванні матеріалу дисципліни. Навчання по курсу «СТРІТ АРТ ТА ГРАФІТІ» викладає художник-монументаліст.

По ходу заняття, окрім виконання довгострокових завдань (перелічених у програмі курсу), студенти виконують короткострокові вправи, пов'язані з характером завдання і закріплюючи вивчення основ стріт арту, а також слухають лекції та бесіди по теорії мистецтв.

НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ

Візуальний матеріал (курсів роботи студентів) з методичного фонду кафедри монументального живопису та з мережі Інтернет.

ПОСИЛАННЯ НА МАТЕРІАЛИ

Додаткові навчально-інформаційні матеріали, актуальні розробки можна переглянути в мережі Інтернет. Відповідні посилання можуть надаватись викладачем за проханням студента після закінчення практичного заняття, або під час безпосередньої роботи над певним завданням.

НЕОБХІДНЕ ОБЛАДНАННЯ

Блокнот для конспекту, ручка. Комп'ютерна техніка (ноутбук, планшет тощо) з можливістю виходу до мережі Інтернет, папір для ескізування, плотний папір для виконання графічних завдань, планшети, маркери, олівці, акрилові фарби, пензлі, аерозольна фарба. Програми, необхідні для виконання завдань: Microsoft Word, Photoshop.

МЕТА Й ЗАВДАННЯ КУРСУ

Метою дисципліни є ознайомити студентів з історією, формами та соціальним контекстом стріт-арту і графіті як виду сучасного візуального мистецтва, а також розвинути практичні навички створення авторських робіт у жанрі стріт-арту (теги, графіті, трафарети, стікери, ескізи муралів).

Основними завданнями вивчення дисципліни є:

1. Ознайомити студентів з основними поняттями, історією та напрямками стріт-арту та графіті.
2. Розвивати візуальне мислення, креативність і авторський стиль у межах урбаністичного мистецтва.
3. Навчити базовим технікам створення графіті: від розробки тегу до ескізу муралу.
4. Ознайомити з технікою створення та використання трафаретів у стріт-арті.

5. Поглибити розуміння соціальної функції стріт-арту через створення постерів і стікерів на актуальні теми.

6. Сформувати у студентів відповідальне ставлення до міського простору та авторського висловлення в публічному середовищі.

знати:

- професійну специфіку стріт арт мистецтва, образно-стилістичні, пластичні і змістовно-контекстуальні особливості функціонування монументального твору в архітектурному середовищі екстер'єру та його сприйняття людиною;
- історію виникнення, розвитку та сучасну проблематику стріт арту;
- методику створення композиції твору монументального мистецтва;
- можливості комп'ютерної техніки для створення композиції твору мистецтва стріт арту;
- художні методи сюжетно-пластичної інтерпретації теми в композиції, включаючи авторські техніки та комп'ютерні технології;

—принципи урахуванням матеріалу та техніки виконання розпису, в залежності від призначення екстер'єру архітектурного об'єкту та його стилістичних й просторових особливостей;

уміти:

- запроектувати розпис, створити композицію і виконати розпис в екстер'єрі або інтер'єрі відповідним матеріалом на високому професійному рівні;
- стилізувати з допомогою композиційних прийомів пластичне рішення, оперувати різноманітними масштабами, модулями відповідно заданого екстер'єру або інтер'єру;
- поєднувати в композиції конкретні предметно-фігуративні мотиви з декоративним та абстрагованим формоутворенням;
- варіювати трактуванням елементів композиції;
- будувати тональну організацію та кольорову палітру композиції;
- аналізувати мистецькі твори;

—використовувати класичні аналоги – твори світового мистецтва для розвитку своєї образно-стилістичної та композиційної ідеї;

- пов'язувати розробку композиції зі специфікою різноманітних технік монументального живопису;
- використовувати для композицій традиційні та новітні матеріали;
- використовувати для створення стріт арту комп'ютери і відповідне цифрове обладнання і техніку;
- аналізувати архітектурну ситуацію і враховувати її конструктивну і семантичну своєрідність в розробці твору монументального мистецтва;

мати навички:

- поетапного створення стріт арту;
- залучення різноманітних джерел для повноцінного розкриття теми композиції, та вирішення її образів;
- уміти вписувати композицію в простір екстер'єру заданого архітектурного об'єкту;
- творчо підходити до розробки ескізів;
- досягати авторської неповторності в завершеній композиції;
- творчо підходити до оформлення завершених композицій та організації експозиції.

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Курс «Стріт-арт та графіті» присвячений вивченню стріт-арту як однієї з найдинамічніших форм сучасного візуального мистецтва. У рамках дисципліни студенти ознайомляться з історією виникнення графіті, ключовими напрямками, стилями, техніками та видатними представниками вуличного мистецтва. Особлива увага приділяється аналізу стріт-арту як соціального та культурного явища, його ролі в урбаністичному просторі та взаємодії з глядачем.

Практична частина курсу орієнтована на розвиток власної художньої мови студентів через виконання творчих завдань: створення тегів, ескізів графіті, робота з трафаретами, створення постерів і стікерів на соціальні теми, розробка концепцій муралів. Дисципліна сприяє формуванню креативного мислення, навичок візуальної комунікації та відповідального ставлення до публічного простору.

1 СЕМЕСТР / 1, 2 модулі містять 5 практичних завдань – за наступними темами:
МОДУЛЬ 1.

Змістовий модуль 1. «Основи візуальної мови стріт-арту та графіті»

Завдання:

1. Створення свого тега (на папері)
 - Ознайомлення з поняттям «тег» як базовим елементом графіті-культури.
 - Розробка власного унікального тегу.
2. Ескіз графіті свого імені
 - Вивчення стилістичних особливостей графіті-шрифтів.
 - Створення ескізу з іменем у стилі вуличного графіті.
3. Ескіз, вирізання, використання власного трафарету
 - Робота з технікою трафарету як засобом репродукції зображень у стріт-арті.
 - Створення авторського трафарету та його застосування.

Змістовий модуль 2. «Стріт-арт як засіб соціального висловлення»

Завдання:

4. Створення стікери або міні-постера на соціальну тему «...»
 - Вивчення стріт-арту як інструменту соціальної комунікації.
 - Розробка власного повідомлення у формі стікера або постера.
5. Ескіз муралу
 - Ознайомлення з принципами створення масштабних настінних зображень.

– Створення концепції та ескізу муралу на обрану тему.

ФОРМАТ ДИСЦИПЛІНИ

Теми розкриваються шляхом практичних та самостійних занять. Самостійна робота студентів спрямована на закріплення тем практичних занять. Зміст самостійної роботи складається з виконання практичних завдань з ескізування, пошуку необхідних аналогів за темами композицій, які є елементами модулів. Завершення роботи та експонування.

ФОРМАТ СЕМЕСТРОВОГО КОНТРОЛЮ

При вивченні дисципліни «СТРІТ АРТ ТА ГРАФІТІ» застосовано ефективні методи контролю та самоконтролю, зокрема:

- методи практичного контролю: виконання практичних завдань (виконуються під час самостійної роботи);
- Екзаменаційний перегляд.

Форма організації контролю: індивідуальний контроль. Види контролю: рубіжний і підсумковий.

- 1 модуль: модульний перегляд на 8 тижні;
- 2 модуль: екзаменаційний перегляд.

Підсумковий контроль засвоєних знань здійснюється у формі екзаменаційного перегляду.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Національна	Бали	ECTS	Диференціація А (внутрішня)	Національна	Бали	ECTS
відмінно	90–100	A	A+ 98–100	задовільно	64–74	D
			A 95–97		60–63	E
			A- 90–94	незадовільно	35–59	FX
добре	82–89	B		незадовільно (повторне проходження)	0–34	F
	75–81	C				

ПРАВИЛА ВИКЛАДАЧА

Дисциплінарна та організаційна відповідальність. Викладач несе відповідальність за координацію процесу занять, а також створення атмосфери, сприятливої до відвертої дискусії із студентами та пошуку необхідних питань з дисципліни. Особливу увагу викладач повинен приділити досягненню програмних результатів навчання дисципліни. В разі необхідності викладач має право на оновлення змісту навчальної дисципліни на основі інноваційних досягнень і сучасних практик у відповідній галузі, про що повинен попередити студентів. Особисті погляди викладача з тих чи інших питань не мають бути перешкодою для реалізації студентами процесу навчання.

Викладач повинен створити безпечні та комфортні умови для реалізації процесу навчання особам з особливими потребами здоров'я (в межах означеної аудиторії).

Міжособистісна відповідальність. У разі відрядження, хвороби тощо викладач має право перенести заняття на вільний день за попередньою узгодженістю з керівництвом та студентами.

ПРАВИЛА СТУДЕНТА

Під час занять студент повинен обов'язково вимкнути звук мобільних телефонів. За необхідності він має право на дозвіл вийти з аудиторії (окрім заліку або екзамену). Вітається власна думка з теми заняття, яка базується на аргументованій відповіді та доказах, зібраних під час практичних або самостійних занять.

ПОЛІТИКА ВІДВІДУВАНOSTІ

Недопустимі пропуски занять без поважних причин (причини пропуску мають бути підтверджені необхідними документами або попередженням викладача). Недопустимі запізнення на заняття без поважної причини. Самостійне відпрацювання обраної теми з дисципліни відбувається в разі відсутності студента на заняттях з будь-яких поважних причин.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Студенти зобов'язані дотримуватися правил академічної доброчесності (у своїх доповідях, у концептуальному рішенні проектної пропозиції тощо). Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Якщо під час рубіжного контролю студент відсутній, він втрачає право отримати бали за екзаменаційний перегляд. Наступним кроком рубіжного контролю є отримання дозволу отримати додатковий час для підготовки до перегляду із вказаною датою перездачі завдань.

Корисні посилання: <https://законодавство.com/zakon-ukrajiny/stattya-akademichna-dobrochesnist-325783.html>

<https://saiup.org.ua/novyny/akademichna-dobrochesnist-shho-v-uchniv-ta-studentiv-na-dumtsi/>

РОЗПОДІЛ БАЛІВ

<i>№ модуля</i>	<i>№ теми, завдання</i>	<i>Форма звітності</i>	<i>Макс. кількість рейтингових балів</i>
М 1	<i>Тема 1</i>	<i>Виконання оригіналів. Поточний перегляд</i>	<i>0–15</i>
	<i>Тема 2</i>		<i>0–20</i>
	<i>Тема 3</i>		<i>0–20</i>
<i>Загальна кількість балів за МОДУЛЬ 1</i>		<i>Перегляд робіт</i>	<i>0–55</i>
М 2	<i>Тема 4</i>	<i>Виконання оригіналів. Поточні перегляди</i>	<i>0–20</i>
	<i>Тема 5</i>		<i>0–20</i>
	<i>Оформлення експозиції</i>		<i>0–5</i>
<i>Загальна кількість балів за МОДУЛЬ 2</i>		<i>Перегляд робіт</i>	<i>0–45</i>
<i>Загальна кількість балів за семестр</i>		<i>Екзаменаційний перегляд</i>	<i>0–100</i>

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Бали			Критерії оцінювання
	0–20	0–40	
A+	20	40	Студент в повному обсязі опанував матеріал практичного та самостійного курсу, проявив креативне мислення при виконанні всіх завдань, логічно обґрунтував послідовність виконання необхідних етапів роботи над завданнями, професійно виконав усі етапи завдання, додатково брав участь у доповіді у конференції з обраної теми, або у творчому конкурсі за фахом.
A	17–19	37–39	Студент в повному обсязі опанував матеріал теми. Графічна подача ескізів та робіт виконані акуратно, професійно, без помилок.
A-	16	36	Студент в повному обсязі опанував матеріал теми, подача акуратна, без помилок.
B	12–15	32–35	Студент добре опанував обсяг матеріалу практичного та самостійного курсу, творчо та якісно виконав усі поставлені завдання, але при цьому робота має незначні недоліки.
C	8–11	22–31	Студент в цілому добре опанував матеріал практичного та самостійного курсу, творчо та якісно виконав більшість поставлених завдань, але виконана робота має суттєві недоліки.
D	4–7	10–21	Студент в недостатньому обсязі опанував матеріал практичного та самостійного курсу, вирішив в цілому основні поставлені завдання, але виконана робота має значні недоліки (відсутність концепції, творчого підходу, неякісна графічна подача, неохайність,

			недотримання технологій виконання роботи, тощо).
E	1–3	1–9	Студент в недостатньому обсязі опанував матеріал практичного та самостійного курсу, вирішив в цілому основні поставлені завдання, але виконана робота має багато значних недоліків (відсутність змістовного аналізу аналогів, неохайність, помилки та недотримання технологій виконання роботи, несвоєчасна подача виконаної роботи на екзаменаційний перегляд без поважної причини тощо).
	0	0	Пропуск рубіжного контролю

КОМПЕТЕНЦІЇ СТУДЕНТІВ, ЯКІ МАЮТЬ БУТИ СФОРМОВАНІ В РЕЗУЛЬТАТІ ОСВОЄННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Компетентності бакалавра, що забезпечує дисципліна

Загальні компетентності:	ЗК
Здатність зберігати і примножувати культурно-мистецькі, екологічні, моральні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.	ЗК–2
Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.	ЗК–5

Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.	ЗК– 6
Здатність застосовувати знання з історії зарубіжного мистецтва у професійній діяльності, впроваджувати зарубіжний мистецький досвід.	ЗК– 8
Здатність генерувати нові ідеї (креативність).	ЗК– 9

Спеціальні компетентності:	СК
Здатність розуміти базові теоретичні та практичні закономірності створення цілісного продукту предметно-просторового та візуального середовища.	СК– 1
Здатність формулювати цілі особистісного і професійного розвитку та умови їх досягнення, враховуючи тенденції розвитку галузі професійної діяльності, етапів професійного зростання та індивідуально-особистісних особливостей	СК– 3
Здатність генерувати авторські інноваційні пошуки в практику сучасного мистецтва.	СК– 5
Здатність інтерпретувати смисли та засоби їх втілення у мистецькому творі.	ФК– 6

Програмні результати навчання	ПРН
Застосовувати комплексний художній підхід для створення цілісного образу.	ПРН – 1
Виявляти сучасні знання і розуміння предметної галузі та сфери професійної діяльності, застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях.	ПРН – 2
Орієнтуватися в розмаїтті сучасних програмних та апаратних засобів, використовувати знання і навички роботи з фаховим комп'ютерним забезпеченням (за спеціалізаціями).	ПРН – 4
Застосовувати знання з композиції, розробляти формальні площинні, об'ємні та просторові композиційні рішення і виконувати їх у відповідних техніках та матеріалах.	ПРН – 6
Аналізувати, стилізувати, інтерпретувати та трансформувати об'єкти (як джерела творчого натхнення) для розроблення композиційних рішень; аналізувати принципи морфології об'єктів живої природи, культурно-мистецької спадщини і застосовувати результати аналізу при формуванні концепції твору та побудові художнього образу.	ПРН – 8
Застосовувати сучасне програмне забезпечення у професійній діяльності (за спеціалізаціями).	ПРН – 13

XIV. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова:

1. Гребенюк Г.Є. Основи композиції та рисунок.- К.:Техніка.,1997.
2. Дідик Н. Основи композиції: навчальний альбом-посібник. – Ужгород: видавництво «Мистецька лінія», 2009. – 64 с.
3. Костенко Т. В. Основи композиції та тривимірного формоутворення : навч.-метод. посіб.: Харків: ХДАДМ, 2003. 256 с.
4. Михайленко В. Є., Яковлев М. І. Основи композиції : геометричні аспекти художнього формотворення : навч. посіб. для студентів вищих навч. закл.: Київ: Каравела, 2004. 304 с.
5. Ніколайчук Н. Композиція в системі підготовки юних художників. Мистецтво та освіта. 2006. № 2. С. 41-44
6. Перепелиця О. Практичні завдання з композиції. Мистецтво та освіта. 2017. № 4. С. 22-27
7. Пічкур, М. Композиційна схема та її види. Мистецтво та освіта. 2005. № 3. С. 13-18
8. Половна-Васильєва О.А. Посібник. Основи формальної композиції: для студентів напряму 6.020205 «Образотворче мистецтво» /. Дніпропетровськ, Роял – Принт, 2015. 34 с.
9. Урсу Н. О. Золотий перетин у композиції : Зб. наук. праць КПДПУ. Вип. 3: Кам'янець-Подільський, 1997. 61- 63 с. Яремків М. Композиція: творчі основи зображення : навч. посіб. Тернопіль: Підручники і посібники, 2005. 112 с. 39
10. Ідак Ю. В., Клименюк Т. М., Лясковський О. Й. Основи об'ємно-просторової композиції. Навчальний посібник. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2014. 212 с.
11. Яремків М. Композиція: творчі основи зображення. Навчальний посібник. Тернопіль: Підручники і посібники, 2009. 110 с.
12. Bou Louis. NYC BCN: Street Art Revolution. – Monsa : Harper Design, 2006. – 650 с.
13. Rafael Schacter. The World Atlas of Street Art and Graffiti. – Sydney : NewSouth Publishing, 2013. – 400 p.

Допоміжна література:

1. Александрович В. Українське малярство XIII-XV ст./В. Александрович – Львів, 1995. – 200 + 32 с. – (Студії з історії українського мистецтва).
2. Біляшівський М. Українське народне мистецтво./ Микола Біляшівський. – Х.: Видавець Савчук О.О., – 229 с.
3. Віл Гомперц. Що це взагалі таке? 150 років сучасного мистецтва в одній пілюлі. – К.: АртHuss, – 486 с.
4. Кириченко М.А., Кириченко І.М. Основи образотворчої грамоти: Навч. посіб. – К.: Вища шк., 2002. – 190 с.
5. Кройтор Т. Методи інтерактивного навчання на заняттях з композиції. Мистецтво та освіта. 2013. № 4. С. 17-19.
6. Котляр Є.О. Харківські монументалісти: горизонти сучасної школи // Образотворче мистецтво. – К.: Національна спілка художників України, 2006. – № 3. – С. 86-91.
7. Лихач Л. Чисте мистецтво. Гончар П., Лихач Л. – К.: Родовід, – 2009 – 304 с.
8. Ничкало С. А. Мистецтвознавство: Короткий тлумачний словник / Ничкало С. А. – К.: Либідь, 1999. – 208 с. Ткачова Л. І. Асоціація революційного мистецтва України// Енциклопедія історії України: у 10 т. : [укр.] / редкол.: В. А. Смолій (голова) та ін.; Інститут історії України НАН України. – К.: Наукова думка, 2003. – Т. 1 : А – В. – 688 с.

9. Обідняк М. М., Білінська О. Б. Архітектурна композиція. Курс практичних занять та завдань. Навчальний посібник / за заг. ред. С. М. Лінди. Друге видання, доповнене. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2018. 152 с.
10. Соколюк Л. Д. Графіка Бойчуків. / Л. Д. Сокол.к – Х.: Видання часопису "Березіль"; Нью-Йорк: Видавництво М. П. Коць, – 2002. – 224 с.

Електронні ресурси:

1. Виртуальний музей міста Кіровограда
<http://www.elisavetgradmuseum.kr.ua/01.html>
2. Горбатенко Л.П. Асоціативно-образні колірні композиції як самостійний напрям нефігуративного образотворчого мистецтва//АРТ-платформа, 2021Вип.3 Науковий альманах. Київ: 2021 С. 361–370. <http://art-platforma.kmaesm.edu.ua/index.php/art1/article/view/64/55>
3. Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології. Інтернет видання http://www.etnolog.org.ua/index.php?option=com_content&task=view&id=1802
4. Музей українського живопису Дніпро. Офіційний сайт <http://museum.net.ua/day-in-history/18-01/>
5. Офіційний сайт Національного музею України
<http://namu.kiev.ua/ua/about/collections/painting2/9.html>
6. Персоналії українських художників. <https://sverediuk.com.ua/2018>
7. Сучасні Українські художники – твори онлайн
<http://ukrainianartists.blogspot.com/>
8. Тетяна Яблонська <http://na.mil.gov.ua/46175-tetyana-yablonska-geroj-ukrayiny-avtorka-blyzko-100-tvoriv-zhyvopysu-ta-grafiky-mystetstvo-spoznane-lyubovi-do-zhyttya>